

R O M Ȃ N I A
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Geo Bogdan Burcu,
Comisar șef de poliție penitenciară,
Director general,
Administrația Națională a Penitenciarelor

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 13361 /2.APR.2026..

RECOMANDAREA

nr. *HC* din 2.04 2026

referitoare la respectarea art. 22, art. 34 și art. 41 din Constituția României, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, dreptul la ocrotirea sănătății, respectiv munca și protecția socială a muncii, precum și a Hotărârii de Guvern nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului cu azbest

Deși în România, utilizarea azbestului în construcții și în orice alt domeniu a fost interzisă complet începând cu 1 ianuarie 2007 (au fost interzise activitățile de producere, comercializare și utilizare a fibrelor de azbest și a produselor care conțin aceste fibre), Hotărârea de Guvern nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului cu azbest, stabilind calendarul de eliminare a produselor ce conțin azbest, totuși acest material de construcție a rămas prezent în multe clădiri vechi.

În acest context, având în vedere faptul că în unele unități penitenciare azbestul este prezent în continuare (în special sub formă de plăci de azbociment/eternit pentru acoperișuri sau izolații), instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu aspectele mai sus sesizate și a solicitat Administrației Naționale a Penitenciarelor să ne comunice unitățile penitenciare care au azbest în elementele lor de construcție, precum și măsurile care se au în vedere pentru eliminarea acestui material, cu atât mai mult cu cât îndepărtarea acestuia trebuie efectuată în condiții speciale și de către personal calificat (în condițiile stabilite de Hotărârea de Guvern nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului cu azbest), urmare a demersului întreprins, autoritatea mai sus menționată comunicându-ne următoarele informații, cităm:

„În ceea ce privește cadrul legal aplicabil, precizăm că Administrația Națională a Penitenciarelor, acționează cu respectarea strictă a prevederilor Hotărârea Guvernului nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului cu azbest act normativ care stabilește regimul juridic al utilizării, gestionării și eliminării materialelor ce conțin azbest.

Potrivit art. 12 alin. (1) din actul normativ menționat, începând cu data de 1 ianuarie 2007 sunt interzise toate activitățile de comercializare și utilizare a azbestului și a produselor care conțin azbest.

Această dispoziție instituie un regim de interdicție pentru viitor, consacrand opțiunea fermă a legiuitorului pentru eliminarea progresivă a utilizării acestui material în circuitul economic și în activitățile curente.

Totodată, art. 13 stabilește că produsele care conțin azbest și care au fost instalate sau se aflau în funcțiune anterior datei de 1 ianuarie 2005 pot fi utilizate până la încheierea ciclului lor de viață. Prin această normă, legiuitorul a recunoscut existența unui fond construit anterior intrării în vigoare a interdicției și a instituit un regim juridic tranzitoriu, menit să asigure o trecere graduală către eliminarea completă a acestor materiale.

Această abordare reflectă necesitatea unei gestionări prudente, etapizate și fundamentate tehnic a procesului de eliminare a elementelor care conțin azbest, în concordanță cu principiul proporționalității și cu obligația autorităților publice de a asigura un echilibru între protecția sănătății și administrarea responsabilă a patrimoniului public.

Raportat la vechimea clădirilor aflate în administrarea unităților subordonate acestea sunt preponderent date în folosință anterior datei de 1 ianuarie 2005, potrivit Anexei nr. 11 din Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006, pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.

Din această perspectivă rezultă că existența unor elemente de construcție din azbociment nu constituie, în sine, o încălcare a legislației în vigoare, atât timp cât acestea se află în interiorul ciclului de viață și nu prezintă degradări susceptibile de a genera dispersii de fibre.

Pentru a răspunde punctual solicitării dumneavoastră, precizăm că Administrația Națională a Penitenciarelor are în vedere următoarele coordonate strategice:

- Monitorizarea stării tehnice. Unitățile subordonate efectuează revizii periodice ale învelitorilor și ale altor elemente susceptibile de a conține azbest, în scopul verificării integrității acestora. Evaluarea are caracter preventiv și vizează identificarea timpurie a oricăror degradări.

- Centralizarea constatărilor tehnice. în conformitate cu art. 18 și 19 din Decizia nr. 757/2017, comisiile constituite la nivelul unităților efectuează constatări tehnice privind starea construcțiilor. Datele rezultate sunt centralizate la nivelul aparatului central, în vederea realizării unei imagini unitare asupra situației elementelor cu conținut de azbest din întregul sistem penitenciar.

- Planificarea etapizată a investițiilor. înlocuirea elementelor de construcție care conțin azbest este corelată cu promovarea obiectivelor de modernizare, reabilitare și reparații capitale. Aceasta modalitate de gestionare reflectă o dublă semnificație: pe de o parte, integrarea eliminării azbestului într-un proces mai amplu de modernizare a infrastructurii; pe de altă parte, utilizarea eficientă a resurselor bugetare prin evitarea intervențiilor fragmentare.

- Procedura de neutralizare. în situațiile în care se dispune înlocuirea elementelor respective, îndepărtarea azbestului se realizează exclusiv prin operatori economici autorizați, care dețin personal calificat și echipamente conforme normelor de securitate și sănătate în muncă și de protecție a mediului.

Subliniem faptul că Administrația Națională a Penitenciarelor administrează un număr de 46 de unități penitenciare, fiecare gestionând între 20 și 150 de imobile, ceea ce conferă procesului de inventariere și actualizare tehnico-juridică o complexitate ridicată.

Actualizarea periodică a datelor privind caracteristicile tehnice, starea fizică și valorile de inventar se realizează în concordanță cu normele incidente în materia evidenței patrimoniale, contabilității publice și regimului juridic al bunurilor din domeniul public al statului.

În această logică, problematica azbestului nu este tratată izolat, ci integrat în ansamblul mecanismelor de disciplină financiar-patrimonială, transparență instituțională și acuratețe a raportărilor către autoritățile competente.

În coordonatele prezentate, după finalizarea procesului de centralizare a informațiilor pentru fiecare imobil în parte, vom comunica situația detaliată și măsurile care se impun, în acord cu: prevederile legale incidente; evaluările tehnice obiective; prioritățile investiționale stabilite la nivel de sistem; principiile buneii administrări a patrimoniului public.

Abordarea Administrația Națională a Penitenciarelor reflectă o conduită instituțională responsabilă, caracterizată prin respectarea cadrului normativ, gestionarea prudentă a riscurilor, protejarea sănătății și asigurarea unei dezvoltări sustenabile a infrastructurii sistemului penitenciar”.

În contextul celor de mai sus, apreciem următoarele:

Atât sănătatea populației penitenciare, cât și cea a lucrătorilor de penitenciare, reprezintă o componentă esențială a sănătății publice, mai ales prin prisma obligațiilor pe care România și le-a asumat în calitate de membră a Uniunii Europene.

În acest sens, menționăm faptul că, deși penitenciarele sunt sisteme închise, majoritatea deținuților se întorc în final în comunitățile din care provin, devenind astfel parte integrantă a acestora și contribuind la menținerea stării de sănătate a populației.

În plus, lucrătorii de penitenciare au dreptul la un mediu de lucru sănătos, aspect statuat de altfel și de dispozițiile art. 41 alin. (2) din Constituția României privind munca și protecția socială a muncii, potrivit căruia, cităm: *“Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege”.*

În acest context, apreciem că, în pofida numărului considerabil de imobile care sunt gestionate de Administrația Națională a Penitenciarelor prin unitățile penitenciare existente la nivel național, considerăm că, sunt necesare eforturi susținute și coordonate din partea tuturor unităților penitenciare, în vederea asigurării unui mediu sănătos atât pentru persoanele private de libertate, cât și pentru lucrătorii de penitenciare.

Astfel, având în vedere cele mai sus menționate, prin prisma dispozițiilor:

- art. 22 alin. (1) din Constituția României, privind dreptul la viață și integritate fizică și psihică, potrivit căruia, dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate;

- art. 34 din Constituția României, privind dreptul la ocrotirea sănătății;

- art. 41 alin. (2) din Constituția României, privind munca și protecția socială a muncii, potrivit căruia, salariații au dreptul la măsuri de protecție socială acestea privind și securitatea și sănătatea în muncă;

- art. 4 alin. (1) și art. 12 din Hotărârea de Guvern nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului cu azbest, utilizarea azbestului se face în condițiile aplicării unor măsuri și proceduri care să asigure atât reducerea la sursă, cât mai mult posibil, a emisiilor de azbest în aer sau în mediul acvatic și a cantităților de deșeuri solide care conțin azbest, cât și prevenirea apariției unor astfel de emisii, respectiv în scopul protecției sănătății populației și a mediului, de la 1 ianuarie 2007 se interzic toate activitățile de comercializare și de utilizare a azbestului și a produselor care conțin azbest;

în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 1 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în vederea realizării scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice,

Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

1. **Administrația Națională a Penitenciarelor**, prin unitățile penitenciare aflate în subordine, până la eliminarea totală a elementelor de construcție care conțin azbest, va identifica soluții cu caracter temporar care să conducă la eliminarea sau diminuarea efectelor produse de acestea, astfel încât să asigure atât pentru persoanele private de libertate, cât și pentru lucrătorii de penitenciare, un mediu sănătos de executare a pedepselor privative de libertate, respectiv de muncă, punând astfel în valoare dispozițiile art. 22, art. 34 și art. 41 din Constituția României privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, dreptul la ocrotirea sănătății, respectiv munca și protecția socială a muncii);
2. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va comunica instituției Avocatul Poporului dacă își însușește prezenta Recomandare și modul în care aceasta a fost pusă în aplicare.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

